

Viru-Nigula valla muusikakooli VABAÕPPE ÕPPEKAVA

1. ÜLDOSA

1.1 Õppekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö Viru-Nigula valla muusikakoolis kui muusikaalast haridust andvas huvikoolis.

1.2 Õppekava koosneb üldosast, õppestruktuuri kirjeldusest, õppeainete tunnijaotusplaanist, õppetöö kestuse, eesmärkide ja õppesisu kirjeldusest.

1.3 Õppekorralduse ja õppesisu valikul arvestatakse iga õpilase individuaalseid iseärasusi, vanust ja võimekust.

Viru-Nigula valla muusikakool lähtub põhimõttest: pole midagi ebavõrdsemat kui ebavõrdsete võimetega õpilastele võrdne lähenemine.

1.4 Õpetaja kujundab õpilast tema võimetest lähtuvalt, suunab õpilase temale sobivale õppevormile ning julgustab heade eeldustega õpilasi edasi õppima.

2. ÕPPESTRUKTUUR

2.1 Viru-Nigula valla muusikakoolis on järgmised õppeastmed:

- eelkool (1-2 õppeaastat) – lapsi suunatakse mängult õppimisele, selgitab välja lapse eeldused ja suunab õppima sobivat pilli;
- põhikooli noorem aste (I-IV klass);
- põhikooli vanem aste (V-VII klass);
- lisa-aastad ehk täiendõpe (1-5 aastat) - vajadusel ja soovil õpilastele, kes on edukalt läbinud põhikooli;
- vabaõpe – võimaldatakse kooli võimalusel noortele, õppimine toimub vaba õppekava alusel.

2.2 Vabaõppesse võetakse kooli võimalusel õppima järgmistel juhtudel:

- kui õppurikandidaadi vanus ületab eeldatava vanusepiiri astumaks õppima soovitud huvialal põhiõppes (noored kuni 26. eluaastani);
- kui õppur ei suuda/ei soovi täita süva - või üldõpe huviala õppekavade mahtu; kui kooli (lisa-aastate) lõpetanud õppur soovib jätkata õpet huvialal vms.

2.3 Vabaõppe õppur võib valida õppimiseks mõne pilli, laulda kooriklassi õpperühmas või käia vaid solfedžo või muusikaloo tundides. Kooli võimalusel võib õppur valida ka kõik loetletud õppeained.

3. ÕPPE KESTUS

3.1 Vabaõppes võib õppida 1–7 õppeaastat - vastavalt õppuri soovile ja kooli võimalustele.

3.2 Vabaõppes õppiv õppur saab õppeaasta lõpus tunnistuse läbitud ainete loetelu ja tundide mahu kohta.

3.3 Edasiõppimissoovi korral esitab lapsevanem/täiskasvanud õppur avalduse järgnevas aastaks.

4. VABAÕPPE TUNNIJAOTUSPLAAN

Õppur võib õppida ühte või mitut õppeainet vastavalt soovile ja kooli võimalustele. Õppetundide arv nädalas võib vastavalt kooli võimalustele olla 0,5 – 5 tundi.

Õppeained	Õppeaastad
-----------	------------

	I - VII
Valitud pill/dirigeerimine/hääleseade (kooli võimalusel individuaaltund või grupitund)	0,5 -1
Kooriklass (grupitund)	2 - 4
Solfedžo (grupitund)	1-2
Muusikalugu (grupitund)	1

Numbrid tabelis näitavad nädalatundide arvu. Ühe ainetunni kestus on 45 minutit, poole tunni kestus 20 minutit.

5. ÕPPETÖÖ EESMÄRK

5.1 Kooli võimalusel luua tingimused muusikalise huviharidusega tegelemiseks ka neile õppuritele, kes soovivad oma võimeid arendada huvi pakkavas valdkonnas, kuid ei soovi/ei saa läbida kõiki põhiõppe õppekavades ettenähtud õppeaineid.

5.2 Tagada kooli võimalusel individuaalne lähenemine igale õppurile lähtuvalt tema võimetest, soovidest ja lapsevanema huvist oma last arendada.

6. ÕPPESISU

6.1 Õppimise aluseks on olemasolevate huvialade õppeainete ainekavad, mis kohandatakse vastavalt õppuri võimetele ja soovidele lapsevanema või täiskasvanud õppuri esitatud konkreetse(te) õppeaine(te) õppimise sooviavalduse alusel.

6.2 Õppetöö toimub järgmiste Viru-Nigula valla muusikakooli õppekavade ainekavasid aluseks võttes: „Kitarri üldõpe“, „Löökpillid üldõpe“, „Akordioni üldõpe“, „Klaver üldõpe“, „Viiul üldõpe“, „Laulmise üldõpe ja soololaul“, „Klarnet süvaõpe“, „Saksofon üldõpe“, „Flööt üldõpe“, „Trompet süvaõpe“, „Metsasarv süvaõpe“, „Plokkflööt üldõpe“.

KITARRI ÜLDÕPPE AINEKAVA

7. Üldine eesmärk

Kitarrimängu õppimist võib alustada 6-12 aastasel.

Õppimist alustades pööratakse põhitähelepanu kitarrimängu algteadmistele: õige istumisasend, pilliasend, pingevaba käte ja kehahoid pillimängul, tooni tekitamine, mõlema käe mängutehnika arendamine, kätevahelise töö koordineerimine. Lähtudes õpilase individuaalsest arengust, aktiivsusest ning huvist, toimub ka tema muusikalise loovuse järkjärguline kujunemine. Kuulmise ja noodi järgi musitseerimise arendamine. Noodilugemise oskuse arendamine, mis võimaldab edaspidi sujuvamalt uut repertuaari mängida. Soovitatav on õpetajal koos õpilasega mängida kergemaid ansamblipalu. Ansamblimänguga on soovitatav tegeleda kogu õppeaja vältel.

Kohustuslikud esinemised sügisel 1 palaga, talvel 1 palaga ja kevadel 2 palaga (millest 1 võib olla ansamblipala), v.a 1. klassis ja eksamiklassides.

Ainekava on mõeldud miinimumprogrammina, toetudes süvaõppe õppekavale, kuid võimaldades pillimängu õppida ka vähemate eeldustega lastel.

NOOREM ASTE

8. I klass

Õppeaasta jooksul tutvutakse lihtsamate rahvalaulude ning laste lauludega.

II poolaastal tutvumine C-duur heliredeliga esimeses oktavis. I õppeaasta lõpus peaks õpilane olema võimeline mängima lihtsamaid palu I positsioonis (prantsuse viis „Sepapoisid”, eesti rahvaviisid „Juba linnukesed”, „Meil aiaäärne tänavas” jms).

9. II klass

Õppeaasta lõpuks peaks oskama tirando mänguvõtet ning kasutama põidla ja sõrmede koostööd 2-häälse muusika mängimisel.

Duurid C ja G esimeses oktavis, tutvumine kolmkõla ja arpedžoga.

Tasemenäited õppeaasta lõpetamisel:

- Eesti rahvaviis. Meil aiaäärne tänavas
- F.Sor. Etüüd (1)

10. III klass

Õppeaasta eesmärgid:

Mängutehnika uute elementide õppimine. Vasaku käe mängutehnika arendamine (Tüüpheliredelid G-duur, C-duur). Koordinatsiooni arendamine helitekitamise võtete (apoyando, tirando) põhjal.

4-häälsete akordide ja arpedžo õppimine ja mängimine. Tasemenäited õppeaasta lõpetamisel:

- Vana Hispaania tants. La Folia
- Inglise rahvalaul. Greensleeves

11. IV klass

Mängutehnika arendamine. Harjutused akordivahetuse kiirendamiseks.

Arpedžoharjutused p-i-m-a;p-a-m-i;p-i-m-a-m-i

Akordijärgnevuste mängimine: Am-E-Am; Am-Dm-Am; Am-Dm-E-Am.

Kohustuslik esinemine sügisel ühe palaga.

Üleminekuksam on õppeaasta lõpus kevadel. Esitatakse kolm erineva iseloomuga pala, neist üks võib olla ansamblis.

Üleminekuksami näidiskava:

- Ameerika rahvaviis. House of Rising Sun

- N.Coste. Etüüd (43)
- J.A.Muro. Kullimäng

Kasutatav õppematerjal nooremas astmes:
 H.Mätlik. Kitarriaabits
 L.Jõelett. Kitarripalad
 Palad M.Carcassi kitarrikooli I osast
 J.A.Muro. Basic guitar tutor
 H.Mätlik.Kitarrimängu tehnika harjutused
 H.Mätlik. Klassikaline kitarrimäng
 H.Mätlik Akordsaade kitarril
 A.Järve. Rännakud kitarriga-teenkonna algus

VANEM ASTE

12. V klass

Mängutehnika edasiarendamine tehniliste harjutuste komplekside abil sidudes neid varemõpitud materjalidega. Iseseisva töö harjumuste juurutamine.

V õppeaasta vältel pööratakse peatähelepanu eneseväljendusoskuse arendamisele.

Akordijärgnevuste mängimine C-G-C; Dm-G-C; C-Dm-G-C; C-Am-Dm-G rasgueado ja arpedžoga.

Tasemenäited õppeaasta lõpetamisel:

- F.Sor. Etüüdid op 60 (1-4)
- R.Valgre. Meloodia

13. VI klass

Õppeaasta eesmärgid:

Septakordide õppimine. Barreega akordide õppimine. Tüüpakordid (E, A, C).

VI õppeaastal jätkatakse õpitavate palade dünaamilise viimistlemisega ning ühtlasi ka mängu tehnilise külje edasiarendamisega. Tasemenäited õppeaasta lõpetamisel:

- M.Linnemann „Rodeo”
- G.Gershwin „Summertime”
- U.Naissoo „Laul pistodast”

14. VII klass

Õppeaasta eesmärgid:

VII õppeaasta lõpuks peaks õpilane saavutama mänguoskuse, mis vastab vähemalt kitarril süvaõppe õpilase IV klassi mängutasemele.

Kohustuslik esinemine sügisel ühe soolopalaga.

Lõpueksam põhipillis on õppeaasta lõpus kevadel. Esitatakse 3 erineva iseloomuga pala, neist üks võib olla ansambelis.

Lõpueksami näidiskava:

- Polüfoonia - J.S.Bach „Bourree” või N.Coste „Barcarolle” op 51 nr1
- R.Flack „Killing me softly”
- G.Miller „Boogie-Woogie”

Kasutatav õppematerjal vanemas astmes:

1. H.Mätlik. Akustiline kitarr
2. H.Mätlik. Akordsaade kitarril
3. Aldo Järve. Rännakud kitarriga-teenkonna algus
4. Kristo Käo. Kitarrikool-võti praktilise kitarrimängu maailma
5. U.Loop. Kitarrilõpik

6. Tiit Paulus. Improvisatsioon ja harmoonia kitarril
Mike ja Corey Christiansen. Complete Rock Guitar Book

LÖÖKPILLIDE ÜLDÖPPE AINEKAVA

Üldine eesmärk

Õppimist löökpillidel on otstarbekas alustada 6-10 aasta vanuselt.

Õppeaja jooksul õpitakse mängima väikesel trummil, trummikomplektil ja ksülofonil, võimalusel ka muudel löökpillidel. Oluline on ansambelis mängimise praktika.

Repertuaari valik, mille teeb õpetaja, oleneb ennekõike õppuri individuaalsetest võimetest ja jõukohasusest. Pedagoog teeb palade osas valiku õpilase arengu huvides.

Õppur esineb alates 1. klassi II semestrist kord semestris toimuvatel hindelistel kontsertidel (erandiks on eksamiklassid).

NOOREM ASTE

I klass

Õppeaasta eesmärgid:

Rütmitunde, liikumiskoordinatsiooni, muusikalise mälu, veerandnootide, kaheksandiknootide lugemine ja õppimine ja iseseisva harjutamise arendamine.

Löökpillide areng ja ajalugu kuni tänapäevani. Rütmide osast muusikaajaloos.

Löökpillide otstarve. Trummipulkade valik, jaotus, väikese trummi asend ja kõrgus. Pulga hoidmine (saksa hoid). Käte reeglijärane kasutamine. Käte, randme ja löökide õppimine, liigeste liikumine. Viiped, lödvestused, lähteasend (ooteseis). Motoorika ja koordineerimine. Läbitavad taktimõõdud 4/4, 2/4, 3/4. Rudimentide harjutamine kinniste sõrmedega (*diddle*, *flam* rudimentid). Harjutused taktimõõdus lugemisega. Koordineerimisharjutused neljal tasapinnal trummikomplektil (Andrus Vahti õpik). Metronoomi kasutamine.

Kohustuslikud esinemised:

- II semestri hindelistel esinemisel esitatakse 1 pala.
- Aasta lõpetamisel II semestril esitatakse 2 pala (väikesel trummil)

II klass

Õppeaasta eesmärgid:

Oskuste süvendamine, noodist lugemine. Koordineerimise harjutused trummikomplektil. (A. Vaht). Metronoomi rakendamine, taktimõõdud 4/4, 3/4, 8-ndiknootide ja 16-ndiknootide õppimine, trioolid, pided. Rudimentide harjutamine (*Paradiddle*, *Flam*, *Drag*, *diddle* rudimentid). Harjutused kinniste sõrmedega. Harjutuste, etüüdide ja partiide solfedžeerimine - rütmitunnetus. Dünaamikaharjutused.

Kohustuslikud esinemised:

- I semestri lõpus esitatakse 2 pala.
- Aasta lõpetamisel III trimestril esitatakse 2 pala (väikesel trummil)

III klass

Õppeaasta eesmärgid:

Koordineerimise harjutusi trummikomplektil. Orkestreerimine veerand ja 8ndik nootidel trummikomplektil. Marss, valss, polka. *Flam* rudimentid. Trioolid. Alustatakse sõrmede tehnika, pörkamise kasutamise (*bounced grip*) ja tehniliste harjutuste õppimisega. Alustatakse ka ksülofonimängu õppimisega (nuiade valik, nuiade hoidmine, sõrmede hoid, käte asend, randmete töö. Heliredelid, kolmkõlad.

Tehnika ja iseseisva töö arendamine.

Kohustuslikud esinemised:

- I semestri lõpus esitatakse 2 pala.
- Aasta lõpetamisel III trimestril esitatakse 2 pala (ksülofonil ja/või väikesel trummil).

IV klass

Õppeaasta eesmärgid:

Löökpillidel tehnika arendamine, iseseisvate töökogemuste süvendamine. Rõhutatud 8-ndik, 16-ndike õppimine. Topeltlöögiline tremolo ja rudimendi arendamine. 5-löögiline tremolo. Soolod ja etüüdid väikesel trummil. Orkestreerimine veerand, 8-ndiknootidel trummikomplektil (A. Vaht). *Pop-rock*, marsi rütmid. Ksülofonil õppimine. Heliredelid 2-3 märgi ulatuses, kolmkõlad, arpedžo. Randme- ja sõrmede tehnika arendamine. Kõikide õpitud rütmide kasutamine. Süstemaatilise harjutamise õpetus. Ansamblimängu arendus.

Kohustuslikud esinemised:

- I semestri hindelisel esinemisel esitatakse 1 pala.
- Noorem aste lõpeb eksamiga II semestril, esitatakse 3 pala.

Eksami tasemenäited:

C. Wilcoxon. Soolo väikesel trummil nr 1

J. M. Depelsenaire. Small Pieces for percussions. Entrechats. Soolo multiperkussiooni komplektil, klaveri saatega.

P. Tšaikovski. Napoli tants (ksülofonil)

M. Murphy. Jump into the fog (ansambliga)

Noorema astme lõpetades õpilane oskab mängida:

- Rõhutatud 8-ndik-, 16-ndiknoodid, 5-löögiline tremolo.
- Trummikomplektil põhilised pop-rock rütmid kasutades 8-ndiknoote.
- Ksülofonil lühemad klassikalised palad.

Õppematerjalid nooremale astmele:

Justin Scott. Trummari Piibel. Trummimängu ABC

C. Wilcoxon. The All American Drummer – 150 Rudimental Solos

K. Kupinski. Löökpilli mängimine

Tom Hapke. 66 Drum solos for the modern drummer

Bobby Rock. The encyclopedia of groove

Goldenberg, M. Ksülofonimängu alused

Y. Hiraoka. Ksülofoni album

VANEM ASTE

V klass

Õppeaasta eesmärgid:

Dünaamika arendamine, ansambli praktika, ksülofoni tremolo õpetus. Teised taktimõõdud 6/8, 12/8. Rõhutatud löökide õppimine. Rõhutatud trioolid. Kolmandik- *flam*. Soolod ja etüüdid väikesel trummil (5-, 9-löögilise tremologa, *flam*'iga, *drag*'iga). Gruuv 16-ndike lugemine trummikomplektil (A.Vaht). Eelnevate tehniliste oskuste süvendamine. Tüüpilised biitrütmid ja nende kaasaegne esitusviis. Marss, valss, polka, *pop-rock* ja *funk* rütmid. Mängimine koos saatega või kahe trummiga soolod (duetid). Ksülofonil heliredelid 3-4 märgi ulatuses, kolmkõlad.

Kohustuslikud esinemised:

- I semestri lõpus esitatakse 2 pala.
- Aasta lõpetamisel III trimestril esitatakse 2 pala (väikesel trummil, trummiduett või ksülofonil).

VI klass

Õppeaasta eesmärgid:

Koosmängu ja muusikalise vabaduse täiustamine.

Ansambli töö. Dünaamika. Soolo ja etüüdid väikesel trummil ja trummikomplektil (sünkoobiga ja tremologa). Rõhu kasutamine (triooliga, 16-ndikuga). Bluusi rütmid. *Shuffle*, *rock'n'roll* - rütmid. Sõrmede tehnika arendamine. Üksiklöögiline tremolo (Jo Jo Mayer). Ksülofoni tremolo arendamine. Tremoloetüüdi mängimine (M. Goldenberg). Sekventsides mäng. Heliredelid 4-5 märgi ulatuses, V7, kolmkõlad ja nende pöörded.

Kohustuslikud esinemised:

- I semestri hindelisel esinemisel esitatakse 2 pala
- Aasta lõpetamisel III trimestril esitatakse 2 pala (trummikomplektil või väikesel trummil või ksülofonil).

VII klass

Õppeaasta eesmärgid:

Mängutehnika täiustamine. Teised taktimõõdud 5/4, 12/8. Topeltlöögiline tremolo arendamine. 7-, 10-löögiline tremolo. Kinnise tremolo õppimine - *buzz roll*. (A. Vaht). Etüüdid tremologa, sünkoobiga, rõhuga, *flam*'iga, *drag*'iga. Rudimendid, paradidid ja teised tehnilised rütmid. Tüüprütmid trummikomplektil: *rock*, *blues*, *funk*, valss, marss, rumba.

Kõikidel õppeaastatel õpitud tehniliste võtete täiustamine. Ansambli töö. Ksülofoni palad tremologa ja topeltlöögiga (intervalliga).

Heliredelid ksülofonil 5-6 märgi ulatuses, V7, kolmkõlad ja nende pöörded.

Kohustuslikud esinemised:

- I semestri hindelisel esinemisel esitatakse 1 pala trummikomplektil ansambliga/saatega.
- Vanem aste lõpeb eksamiga II semestril, esitatakse kokku 3 pala: soolo trummikomplektil, soolo väikesel trummil, suurvorm või selle osad ksülofonil. Ühe eksamipala asemel võib esitada ansamblipala (koosmusitseerimine).

Eksami tasemenäited:

T. Hapke. Soolo nr 33 - trummikomplektil

J. A. Coffin. Rondo Snare - väikesel trummil

J. M. Depelsenaire. Small Pieces for percussions. Polichinelle. Soolo multiperkussiooni komplektil, klaveri saatega.

G. Bizet. Avamäng ooperist Carmen – ksülofonil

M. Bellamy. Sing for Absolution (ansambliga)

Vanema astme lõpetades oskab õpilane mängida:

- Rõhutatud 16-ndiknoodid ja trioolid, 5-, 7-, ja 9-löögiline tremolo.

- Väikesel trummil soolod õpitud tehnikatega.
- Trummikomplektil põhilised pop-rock rütmid kasutades 8ndik ja 16ndik noote.
- Ansambelis tüüprütmid, meetrumi hoidmine.
- Ksülofonil lihtsamad klassikalised palad, dünaamikaga.

Õppetöö plaani koostamisel lähtub õpetaja ainekava nõuetest, kuid võib sellesse teha aastate (õppeastme) lõikes ka suuremaid või väiksemaid korrekture vastavalt õpilase arengule.

AKORDIONI ÜLDÖPPE AINEKAVA

15. Õpetuse üldine eesmärk

Akordionimängu õppimist võib alustada 7-8 aastasel.

Õppimist alustades pööratakse põhitähelepanu akordionimängu algteadmistele: õige istumisasend, pillihoid, pingevaba käte ja kehahoid pillimängul, löötsa juhtimine ja löötsavahetus, tooni tekitamine, mõlema käe mängutehnika arendamine, kätevahelise töö koordineerimine. Tutvumine štrihhidega (non legato, legato, staccato). Lähtudes õpilase individuaalsest arengust, aktiivsusest ning huvist, toimub ka tema muusikalise loovuse järkjärguline kujunemine. Kuulmise ja noodi järgi musitseerimise arendamine. Noodilugemise oskuse arendamine, mis võimaldab edaspidi sujuvamalt uut repertuaari omandada. Soovitav on õpetajal koos õpilasega mängida kergemaid ansamblipalu. Ansamblimänguga on soovitatav tegeleda kogu õppeaja vältel.

Ainekava on mõeldud nn miinimumprogrammina, toetudes süvaõppe akordioni õppekavale, kuid võimaldades pillimängu õppida ka vähemate eeldustega lastel. Soovitav on siiski alustada õpinguid süvaõppes ning vajadusel üle minna üldõppe õppekavale.

16. Noorem aste (I-IV klass)

Noodivältuste ja tähtnimede selgeks õppimine, omavaheline ühendamine läbi noodinäidete (palade). Pilliga tutvumine: õige pillihoid istudes, õige kätehoid mängimisel, löötsatöö, õpitud nootide leidmine klaviatuuril (esialgu vaid viie klahvi ulatuses) ja esimeste põhibasside ning akordbasside selgeks õppimine - see kõik nõuab aega, kuni selgeks saab ja meelde jääb. Õpilasele jõukohase repertuaari valimine. Heliredelite asemel mängitakse pigem etüüde.

Hindeline esinemine on kolm korda õppeaastas: sügisel - ühe palaga, talvel - ühe palaga ja kevadel - kahe palaga (neist üks võib olla ansamblipala). IV klass talvel ei esine ja kevadel sooritab oma pillieksamid, kus tuleb esitada kolm pala (neist üks võib olla ansamblipala).

Tasemenäited IV klassi lõpetajale:

Ameerika viis - Ohio jõe kaldal

Rootsi viis - Tule, tantsi minuga Slovaki

rahvalaul - Laululind (ansambelis)

Noorema astme lõpetaja:

- omab teadmisi akordionimängu algõpetusest;
- oskab löötsa juhtida (tunneb löötsavahetuse märke);
- teab, kuidas akordionil parema käega (klahvidel) ja vasaku käega (bassidel) mängida palju abi on õpilase enda loomulikust koordineerimisvõimest;
- suudab peast esitada mõnda muusikapala;
- tunneb põhirütme ja noote;
- oskab noodi järgi mängida (soovitav on harjutada ka kuulmise järgi mängimist); □ teab enamkasutatavate dünaamikamärkide tähendust.

17. Vanem aste (V-VII klass)

V-VII klassis jätkatakse algõpetuse kinnistamisega. Endiselt on oluline koostöö parema ja vasaku käe vahel (koordinatsioon). Nii parema kui vasaku käe mänguulatus suureneb (sõltuvalt õpilase edasijõudmisest- paremas üle oktavi ja vasakus käes vähemalt 4-5 põhibassi (ning abibassi) ulatuses; lisaks duur/mažoorbassidele moll/minoorbasside ja septakordbasside kasutamine; harjutused parema käe sõrmede liikuvuse parendamiseks. Repertuaari valikul lähtutakse õpilase edasijõudmisest.

Hindeline esinemine on kolm korda õppeaastas: sügisel - ühe palaga, talvel - ühe palaga ja kevadel - kahe palaga (üks neist võib olla ansamblipala). VII klassis on esinemine ainult sügisel - ühe palaga. II poolaastal valmistatakse lõpueksamiks, mis toimub kevadel. Lõpueksamil tuleb esitada kolm pala - üks neist võib olla ansamblipala.

Tasemenäited VII klassi lõpetajale:

I.Andrejev - Unelmad

Kuusalu süit

A.Wagner - Krakovi tänavatel (ansamblipala)

VII klassi lõpetaja:

- oskab sujuvalt lõõtsa juhtida;
- suudab muusikapala ilmekalt esitada (tunneb dünaamikamärke); □
suudab keskendunult muusikateose algusest lõpuni ladusalt esitada; □
orienteerub parema käe klaviatuuril ning bassiridades.

Vanema astme üldõppe lõpetaja omab baasteadmisi akordionimängust, tema tase vastab vähemalt süvaõppe noorema astme lõpetaja tasemele.

KLAVERI ÜLDÖPPE AINEKAVA

18. Üldine eesmärk

Klaveriõpetus jaguneb: noorem aste (I-IV kl), vanem aste (V-VII kl) ning vajadusel (või ka soovi korral) täiendõpe individuaalse õppekava alusel.

2.- 7. klassi õppurid esinevad hindelistel esinemistel kolm korda õppeaastas, 1. klassi õpilane k korra õppeaastas – kevadel. 4. ja 7. klass lõpetatakse eksamiga põhipillis ja solfedžos, hindeline esinemine on I poolaastal.

Repertuaari valib pedagoog arvestades õpilase individuaalseid võimeid ja arengut.

Motiveeritud selgitus õpilase poolt saavutatule ja tema puudustele sisaldab palju olulisemat informatsiooni kui hinne. Igale õpilasele lähenetakse individuaalselt, arvestades tema võimeid ja oskusi.

Klaveriõpingute vältel tuleb õpilasel läbida polüfooniline ja tehniline materjal, suurvormid ja palad, lisaks noodilugemine, ansamblid ja klaverisaated. Alates II klassist õpitakse õppeaasta jooksul vähemalt 1 polüfooniline toos, suurvorm ja vastavalt õpilase võimetele erineva karakteriga palu ja etüüde.

NOOREM ASTE

19. I klass

Õppeaasta eesmärgid:

Pilli tutvustus (klaviatuur, oktav, valged ja mustad klahvid), õige istumine, pingevaba kehahoid, käte hoid klaviatuuril.

Nootide vältused (ühe- ja kahelöögilised) ja rütmid (rütmide koputamine, plaksutamine, laulmine erinevate silpidega nii ühe kui kahe käega ja keerulisemaid rütme ka jalgadega).

Mõisted: štrihhid (portato, legato, staccato), fraseerimine ja dünaamika.

Noodinimetused, nootide asukohad noodijoonestikul ja klaviatuuril. Esialgu mängitakse palu viiulivõtmes, hiljem ka bassivõtmes.

Taktimõõdu mõiste.

Esimesed palad valitakse ühe ja teise käega eraldi, hiljem valida repertuaar kahe käe jaoks.

Pausid heliteoses.

Arendatakse õpilase koordineerimisvõimet. Pannakse alus mõtestatud harjutamisele, millele rajaneb virtuoosne tehnika. Tähtis on improvisatsioonioskuse arendamine, mis äratav iseseisvus ja iseseisvat mõtlemist. Arendatakse kõlalist kujutlust (õpetaja mängib ette, kuulatakse helikandjatelt, muusika seotakse liikumisega, sõnalised arutlused, joonistused, võrdlused, teeme ise teksti) jne. Palades kasutada julgelt suuremaid intervalle (hüppeid), mis teevad õpilase palju julgemaks.

I õppeaasta jooksul on soovitatav õppida võimalikult mitmekülgset repertuaari vastavalt õpilase arengutasemele.

Kohustuslikud hindelised esinemised:

II poolaastal veebruaris esitatakse 2 erineva karakteriga palaga;

II poolaasta lõpetamisel esitatakse 2 erineva karakteriga pala.

20. II klass

Õppeaasta eesmärgid:

Korratakse I õppeaastal õpitud. Jätkatakse noodilugemise harjutustega, kõla, tehnika ja mänguvõtete arendamisega. Enesekuulamise oskuse arendamine. Oluline on iseseisva õppimise tähtsustamine.

Suurem tähtsus pulsitunnetusele (metronoomi kasutamine). Tempo karakteri ja noodipildi järgi, tempo terminid.

Tutvustatakse pedaalide kasutamise võimalusi, lihtsamate pedaalivõtete kasutamine.

Koordinatsioonivõime edasiarendamine - mitmesugused harjutused kahele käele, rütmiharjutused koputades nii aeglaselt kui kiiresti.

Kohustuslikud hindelised esinemised:

I poolaastal esitatakse 1 pala;

II poolaastal veebruaris esitatakse 1 pala;

II poolaasta lõpetamisel, kevadel, esitatakse 2 pala (üks võib olla ansambel)

21. III klass

Õppeaasta eesmärgid:

Enesekuulamise oskuse arendamine. Õpilane oskab iseseisvalt õppida ja seada eesmäärke. Oluline on säilitada musitseerimisrõõm.

Jätkatakse tööd kõla, erinevate štrihhide ja tehnikaga, õpilane peab teadma harjutuste sihti.

Rohkem iseseisvat tööd.

Heliredelite ja kolmkõlade käikudes kasutatakse kätteõpitud stereotüüpe.

Palade vormi analüüs.

Keerulisemad pedaalivõtted (poolelöögilised noodid, veerandlöögilised noodid jne).

Stiilid, palade terviklikkus, heli ja noodipildi kuulmissfääri toomise oskus.

Alustatakse polüfooniliste palade mängimisega (menuetid, gavotid, aariad, inventsioonid, fugetad, kaanonid jne). Teoste ajalugu, suhtumine teosesse, stiili. Dünaamiline plaan, fraseerimine (peensuseni viimistletud).

Kohustuslikud hindelised esinemised:

I poolaastal esitatakse 1 pala;

II poolaastal veebruaris esitatakse 1 pala;

II poolaasta lõpetamisel, kevadel, esitatakse 2 pala (üks võib olla ansambel)

22. IV klass

Õppeaasta eesmärgid:

Jätkatakse tööd kõla, tehnika ja erinevate štrihhidega, enesekuulamise oskusega. Võimalusel peale duur ja moll helistikega palade tutvuda ka teiste laadilis-tonaalsete külgedega ja ebasümmeetriaga (näiteks B. Bartoki Mikrokosmos).

Palade vormianalüüs, etüüdidel harmooniline analüüs.

Õpilase üleminekuksamiseks ettevalmistamine nii psühholoogilises kui füüsilises mõttes. Eksamikava peaks õpilasel olema varakult peas, et ta sooritaks eksami kindlalt, teaks täpset kõlalist pilti, oleks huvitav dünaamiline teostus, erinevate karakteritega ja tehniliselt korrektne ning iseenesestmõistetav.

Kohustuslikud hindelised esinemised:

I poolaasta hindelisel esinemisel esitatakse 1 pala;

noorema astme lõpetamisel üleminekuksamil esitatakse 3 pala (üks võib olla ansambel)

Tasemenäitajad õppeaasta lõpetamisel:

N.Rakov - Jalutuskäik (ansamblipala)

W.A.Mozart - Andantiino Es

E.Grieg – Valss

Oskused noorema astme lõpetamisel:

- teab noote, voodivältusi ja taktimõõtu, oskab noodikirja lugeda ja seda klaveril mängida;
- oskab kasutada klaverimänguvõtteid, õpitud štrihhe ja tehnikaid ning kasutada pedaali;
- on arenenud enesekuulamis oskus ja koordinatsioonivõime;
- oskab harjutada mõtestatult;

- suudab analüüsida lihtsamaid muusikapalu nii vormiliselt kui harmooniliselt; □ oskab esitada muusikateost korrektselt ja vajaliku emotsionaalsusega.

VANEM ASTE

23. V klass

Õppeaasta eesmärgid:

Jätkatakse tööd kõla, tehnika ja erinevate štrihhidega. Pööratakse tähelepanu iseseisvale tööle ja arendatakse vastupidavust teoste esitamisel.

Teoste sisuline analüüs. Õige fraseerimine, terviku tunnetus, esituse ilmekus.

Kohustuslikud esinemised:

I poolaasta esinemisel esitatakse 1 pala;

II poolaastal veebruaris esitatakse 1 pala;

II poolaasta lõpetamisel, kevadel, esitatakse 2 pala (üks võib olla ansambel)

24. VI klass

Õppeaasta eesmärgid:

Jätkatakse tööd kõla, tehnikaga, esituse väljendusoskusega, palade viimistlusega. Teoste sisuline analüüs, õige fraseerimine, terviku tunnetus, esituse ilmekus.

Jätkatakse isiksuse arendamist muusika kaudu. Peaks olema välja arenenud interpreteerimise võime, palade kujundamistahe ning kogu liigutuste ja oskuste kompleks.

Kohustuslikud hindelised esinemised:

I poolaasta esinemisel esitatakse 1 pala;

II poolaastal veebruaris esitatakse 1 pala;

II poolaasta lõpetamisel, kevadel, esitatakse 2 pala (üks võib olla ansambel)

25. VII klass

Õppeaasta eesmärgid:

Õpilase kui kujunenud isiksuse ettevalmistamine kooli lõpueksamiks. Õpilase teadmiste ja oskuste rakendamine. Palade viimistlemine.

Kohustuslikud esinemised:

I poolaasta esinemisel esitatakse 1 pala;

lõpueksamil esitatakse 3 pala (üks võib olla ansambel)

Eksami tasemenäitajad:

E.Grieg - Halling A - duur

A.Nikolajev - Tarantella

W.A.Mozart - Menuett sümfooniast Es-duur (ansambel)

Oskused vanema astme lõpetamisel:

- oskab lihtsamaid palu noodist mängida;
- teab ja oskab õpitud tehnikaid rakendada, kasutada dünaamikat ja pedaali;
- oskab iseseisvalt õppida, muusikapalu analüüsida, fraseerida ning ilmekalt mängida.

26. Õppetöö plaani koostamisel lähtub õpetaja ainekava nõuetest, kuid võib sellesse teha aastate lõikes ka suuremaid ja väiksemaid korrekture vastavalt õpilase arengule.

VIIULI ÜLDÖPPE AINEKAVA

Õpetuse üldine eesmärk

Viiulimängu õppimist võiks alustada u.6-8 aastasel.

Õppimist alustades pööratakse põhitähelepanu viiulimängu algteadmistele: õige seismissasend, pillihoid, pingevaba käte ja kehahoid pillimängul, poogna juhtimine ja poognavahetus, tooni tekitamine, mõlema käe mängutehnika arendamine, kätevahelise töö koordineerimine. Tutvumine strihhidega (non legato, legato, staccato). Lähtudes õpilase individuaalsest arengust, aktiivsusest ning huvist, toimub ka tema muusikalise loovuse järkjärguline kujunemine. Kuulmise ja noodi järgi musitseerimise arendamine. Noodilugemise oskuse arendamine, mis võimaldab edaspidi sujuvamalt uut repertuaari omandada. Soovitav on õpetajal koos õpilasega mängida kergemaid ansamblipalu. Ansamblimänguga on soovitatav tegeleda kogu õppeaja vältel.

Ainekava on mõeldud nn miinimumprogrammina, toetudes süvaõppe viiuli õppekavale, kuid võimaldades pillimängu õppida ka vähemate eeldustega lastel. Soovitav on siiski alustada õpinguid süvaõppes ning vajadusel üle minna üldõppe õppekavale.

Õppur esineb alates I klassi talvest (II semestrist) kord semestris toimuvatel kontsertidel (erandiks on eksamiklassid). Tehnilised arvestused toimuvad alates II klassi II poolaastast kord poolaastas (v.a VII klassi II poolaasta).

I klass

Õppeaasta eesmärgid:

Instrumendi- ja poogna osade nimetused, rõhuasetus õigele pillihoiule. Viiulihäälestamine koos õpetajaga, nii et õpilase lõua all on pill ja ta harjub kuulama häälestamist. Nooditekst: lihtsamad dünaamilised, strihhilised ja aplikatuursed võtted. Tooni, intonatsiooni ja rütmi kvaliteet. I positsioon. Strihsid: *détaché* pika ja lühikese poognaga, kuni 4 *legato*, sujuv keelevahetus, erinevate poognaosade sujuv liikumine.

Heliredelid ja kolmkõlad tehniliselt mugavates tonaalsustes (1-okt G, D, A, 2-okt G).

Tehnilist arvestust ei toimu. Õppeaasta jooksul mängitakse erinevaid palu ja etüüde.

Kohustuslik esinemine:

- o talvel 1-2 pala,
- o kevadel 2 pala (erineva karakteriga).

II klass

Õppeaasta eesmärgid:

Edasine töö pillihoiu, intonatsiooni, tooni ja rütmiga. Strihsid: *détaché*, kuni 8 *legato*, *martelé* ja nende ühendamine, tooni dünaamilised muutused, lihtsamad topeltnoodid. Tutvumine positsiooni vahetusega, mäng III positsioonis. Häälestamine iseseisvalt pulki/kruvisid keerates, vajadusel õpetaja juhendamise suuliselt. 2-okt heliredelid kolmkõladega (3-4 heliredelit).

Õppeaasta jooksul mängitakse etüüde, erinevaid palu (olenevalt õpilase individuaalsetest võimetest neist 1 suurvorm).

Kohustuslik hindeline esinemine:

- o sügisel 1-2 pala,
- o talvel 1 pala,
- o kevadel 2 pala.

III klass

Õppeaasta eesmärgid:

Edasine töö strihhidega *détaché*, *legato*, *martelé* ja nende ühendamine. Ettevalmistavad harjutused *staccatoks*. I, II ja III positsioon ja nende ühendamine. Topeltnoodid ja kerged akordid I positsioonis. 2-okt heliredelid ja kolmkõlad I ja III positsiooni ühendamiseks. *Trilleriharjutused*, lihtsamad *flažoletid*, tutvumine *vibratoga*, noodilugemise elementaarsed põhitõed (I kl raskusastmega).

Õppeaasta jooksul mängitakse erineva tehnikaga etüüde ja palasid (neist 1-2 suurvormi).

Kohustuslik hindeline esinemine:

- sügisel 1-2 pala,
- talvel 1 pala (erinevate karakterite ja strihhidega),
- kevadel 2 pala või suurvorm.

IV klass

Õppeaasta eesmärgid:

Töö strihhidega *détaché*, *martelé*, *legato*, *staccato*, *spiccato*. Mänguoskused V positsioonini, topeltnoodid ja akordid. 2-okt heliredelid ja kolmkõlad. Tutvumine 3-okt heliredelitega (G, g). *Vibrato*.

Õppeaasta jooksul mängitakse erineva tehnikaga etüüde ja palasid, sealhulgas 1-2 suurvormi.

Kohustuslik hindeline esinemine:

- sügisel 1-2 pala (erineva karakteriga),
- üleminekuksamil kevadel esitatakse 1 pala ja suurvorm.

Eksami tasemenäited:

F.Küchler - Kontsertiino D-duur

op12 A.Huber - Kontsertiino F-duur

J.S.Bach – Gavott

S.Joplin –

Sünkoobid
G.F.Händel -
Presto

V klass

Õppeaasta eesmärgid:

Edasine töö omandatud strihhidega, mäng erinevates positsioonides. Tutvumine topeltnootide positsioonivahetustega. 3-okt heliredelid. Tutvumine kromatismiga. *Vibrato*.

Kohustuslik hindeline esinemine:

- sügisel 1–2 pala,
- talvel 1 pala,
- kevadel 2 pala või suurvorm.

VI klass

Õppeaasta eesmärgid:

Edasine töö muusikalise kujundusega, töö vasaku ja parema käe tehniliste oskustega.

Õppeaasta jooksul mängitakse 3-okt heliredeleid, etüüde, erinevaid palasid, sealhulgas 1-2 suurvormi.

Tutvumine polüfooniliste teostega (Telemann).

Kohustuslik hindeline esinemine:

- sügisel 1–2 pala,
- talvel 1 pala,
- kevadel 2 pala või suurvorm.

VII klass

Õppeaasta eesmärgid:

Edasine töö muusikalise-emoosionaalse väljendusrikkusega, heliredelid.

Ettevalmistus lõpueksamiks.

Õppeaasta jooksul õpitakse etüüde, erinevaid palasid ja suurvormi.

Oluline roll polüfoonilistel teostel. Kohustuslikud esinemised:

- sügisel 1-2 pala,
- lõpueksamil kevadel esitatakse 2 pala ja suurvorm (I või II ja III osa kontserdist või 2 osa sonaadist)

Eksami tasemenäited:

A.Corelli - Sonaat e-moll I-II

osa J.S.Bach - Kontsert a-moll

N.Paganini – Cantabile

C.Bohm – Moto Perpetuo

G.P. Telemann – Fantaasiad 1-12

Õppetöö plaani koostamisel lähtub õpetaja ainekava nõuetest, kuid võib sellesse teha aastate lõikes ka suuremaid või väiksemaid korrekture vastavalt õpilase arengule.

Vanema astme üldõppe lõpetaja omab baasteadmisi viiulimängust, tema tase vastab vähemalt süvaõppe noorema astme lõpetaja tasemele.

LAULMISE ÜLDÖPPE AINEKAVA

27. Üldine eesmärk

Muusikakooli lauluõpilased on enamasti tütarlapsed ja seepärast peab neid diferentseerima vanuseliselt. Võib jaotada noorem rühm (tüdrukud I - IV klass) ja vanem rühm (neiud V - VII klass). Rühmadesse jaotamisel peetakse silmas ka õpilase vanust ja arvu. Siin teeb korrektiivse õpetaja vastavalt vajadusele. Õppurite vähesuse korral võib olla ka üks rühm.

Peatähelepanu õpilaste muusikalisel kasvatamisel on laulmisel (kaasa arvatud noodist laulmisel), mille eesmärgiks on armastuse ja huvi äratamine laulmise, kooslaulmise ja üldse muusika vastu ning musitseerimisoskuse arendamine läbi hääle kasutamise. Laulmisoskuse arendamiseks peaksid laulmiseks valitud laulud arvestama õpilaste musikaalsust, häälelisi eeldusi ja eakohasust.

Lauluvara peaks sisaldama (vastavalt õpilaste eale):

- laste- ja noortelaule,
- rahvalaule (eeskätt eesti rahvalaule),
- laule eesti heliloojatelt,
- laule teiste rahvaste heliloojatelt, - klassikalist lauluvara.

Vanemas astmes tuleb erilist tähelepanu pöörata mitmehäälsusele. Oluline laulu õpetamisel on mitte ainult õige meloodia laulmine (intonatsiooniline puhtus), vaid ka teksti ja meloodia kui kunstilise terviku tunnetamine.

Hääle arendamises tuleb silmas pidada ühtse kõla saavutamist ja forsseerimise vältimist, millega tegeletakse soololaulu tunnis. Soololaulu tundides kujundab õpetaja õpilase häält hääleharjutustega mitmesugustel tekstidel, õpetab õiget hingamistehnikat ja kõiki kasulikke "nippe", mis aitavad kaasa kauni hääle kujundamisele laulmisel.

Lisaks vokaalainetele on vajalik mõne vabalt valitud instrumendi valdamine. Selleks on enamasti klaver, kuid võimalik on õppida ka teisi Viru-Nigula valla muusikakoolis õpetatavaid pille. Valitud instrumendi lisapilli ainekava puudumisel võib lisapilliõpet läbi viia ka üldõppe instrumendiõppe ainekavasid aluseks võttes.

Laulmises on esinemisi õppeaastas kolm:

- I trimestril hindeline - lauldakse 2-3 laulu jälgides õpitud võtteid.
- II trimestri esinemine on arvestuslik - põhiliselt jõululaulude laulmine ja esinemine jõulukontsertidel.
- Õppeaasta lõpus III trimestri kontsert on hindeline - õpilane laulab koos teistega 3-6 laulu.

28. NOOREM ASTE I klass

Lauldakse lihtsaid lastelaule hääleulatuses (c1) d1 – h1 (c2).

Erilist tähelepanu osutatakse rahvalauludele, eeskätt eesti rahvalaulude õppimisele.

Õppeaasta jooksul õpitakse umbes 10 laulu.

Taotletakse distsiplineeritud, pingevaba laulmist keskmise helitugevusega. Selgitatakse ja nõutakse järjekindlalt õiget kehahoidu laulmisel, huulte aktiivset rakendamist kõla ja diktsiooni selguse ning

ilmekuse huvides. Õpilasi õpetatakse laulus õigesti hingama (vältida tuleb sõna keskel ja ebasobival hetkel hingamist).

Taotletakse kõlalist puhtust ja ilmekust laulmisel. Lauldakse koos ja üksikult ning eeslaulja ja koori rakendamisega. Samuti ühendatakse laulmine liikumisega, eesmärgiks laulude iseloomu ja kujunduslikkuse edastamine liikumise kaudu (marssimine, tantsuline liikumine, matkimisliigutused, laste omaalgatuslik improvisatsioon jne).

I klassi lõpetaja peab oskama laulmisel oma häält õigesti kasutada (mitte karjuma, forsseerima). Teab, kuidas hingata õpitud lauludes. Vaba kehahoid ja tantsuline liikumine on talle laulmise juures oluline.

29. II klass

Lauldakse ühehäälselt hääleulatuses c1 – c2 saatega ja saateta laule. Lauldakse nii koos kui ka eeslauljaga, laule esitatakse sageli koos liikumisega. Pidevalt korratakse varem (ka eelmisel aastal) õpitud laule, töötades seejuures edasi laulude ilmeka ja elamusliku esituslaadi viimistlemiseks.

Õppeaasta jooksul õpitakse umbes 10 laulu.

Laulmise juures pööratakse tähelepanu hingamisoskuste arendamisele, selgele hääldamisele, pingeta ja moonutusteta hääletekitamisele ja ühtlase kõla saavutamisele. Taotletakse ilmekat ettekannet ja välditakse valjult laulmist.

II klassi lõpetaja peab oskama selgelt ja pingeta kasutama oma häält ning ilmekalt ja vabalt esitada laule. Talle on tuttav lihtsam mitmehäälsus. Olenevalt laulu raskusest ja õpilase võimekusest on võimalik kevadel laulda ka kahehäälsel laulu.

30. III klass

Lauldakse ühehäälsid, paigutise kahehäälsusega või lihtsaid kahehäälsid laule ja kaanoneid hääleulatuses (h)c1 – d2.

Õppeaasta jooksul õpitakse selgeks umbes 10 laulu.

Tundides lauldakse lisaks lühiviise. Arendatakse õiget ja otstarbekat hingamistehnikat, taotletakse ühtset kõla ning välditakse forsseeritud helitekitamist. Eriti tuleb jälgida, et kõrgemad helid tekitatakse ettevaatlikumalt, pingutamata tooniga. Kõlaühtsuse ja pehme tooni saavutamiseks rakendatakse lihtsaid hääleharjutusi mitmesugustel silpidel.

Laulmisel taotletakse intonatsioonilist puhtust, rütmilist täpsust, diktsiooni selgust, elamuslikkust ja ilmekust. Oluline rõhk asetatakse kõla ilule ja esituse ilmekusele, mitte kõlajõule

Kolmanda klassi lõpetaja peab oskama intoneerida puhtalt. Diktsiooni selgus on talle teada. Osaleb mitmehäälsel laulmisel vastavalt võimekusele.

31. IV klass

Lauldakse ühehäälsid, lihtsaid kahehäälsid või paigutise kahehäälsusega laule ning kaanoneid hääleulatuses c1 – e2, f2 (I hääl) ja a-c2 (II hääl).

Lauldakse saatega ja saateta.

Õppeaasta jooksul õpitakse selgeks umbes 10 laulu. Kahehäälsed laulude puhul eelistatakse laule, mille saatehääli on imitatsiooniline, ostinaatne või ühel pikal helil välja peetud. Pidevalt korratakse laule ka eelmise aasta põhilauluvarast, pööratakse tähelepanu heale kõlale, laulmise ilmekusele ja elamuslikkusele.

Hingamisoskust, selget hääldamist ja loomulikku, pingeta häälemoodustamist arendatakse nii laulude laulmisel kui ka eriharjutuste kaudu.

Rakendatakse harjutusi mitmesugustel vokaalidel ja helilistel konstantidel mitmesuguses rütmis ja dünaamilises varjundis. Arendatakse hääle voolavust, registreite kõlaühtsust ja puhast intonatsiooni. Selget hääldamist harjutatakse laulutekstide ilmeka ja aktiivse deklameerimise teel.

Laulmisel osutatakse tähelepanu laulu ilmekusele ja elamuslikkusele. Välditakse liiga valju laulmist.

IV klassi lõpul sooritab õpilane üleminekuksami:

- laulab vähemalt ühe soololaulu
- laulab koos teistega, soovitatavalt ühe laulu eeslauljana (3-6 laulu)

IV klassi lõpetaja laulab loomuliku ja selge häälega. Talle on teada kõik eelnevalt õpitud tõesed laulmise juures.

32. VANEM ASTE V klass

Lauldakse ühe- ja kahehäälsid ja lihtsaid kolmehäälsid laule. Aasta jooksul õpitakse selgeks umbes 10 laulu. Õpitud laule korratakse pidevalt – ka eelmise aasta lauluvara laule. Pööratakse tähelepanu ilmeka ja elamusliku ettekande saavutamisele. Ilmeka laulmise oskust arendatakse nii laulude õppimisel kui ka spetsiaalharjutuste kaudu. Harjutusi lauldakse legatos ja staccatos nii hingamise (kiirhingamine fraaside vahel), hääldamise ning kindla toonitamise arendamiseks.

Taotletakse artikuleerimise selgust, puhast intonatsiooni ja dünaamilist paindlikkust (harjutused pikema dünaamilise paisumise ja kahanemisega).

Kahehäälsel laulmisel taotletakse häälerühmade kõlaühtsust ja tasakaalu.

Peab oskama laulda 2-3 häälsid laule, mis on aasta jooksul õpitud. Peab oskama oma häält tasakaalustada. Toon on puhas ja hingamine paigas. Oskab laulda ilma saateta laule - a` cappella.

33. VI klass

Lauldakse ühehäälsid, kahe- ja kolmehäälsid laule, võimaluse korral ka paigutise neljahäälsusega laule.

Lauldakse saatega ja a` cappella.

Aasta jooksul õpitakse selgeks umbes 10 laulu, pidevalt korratakse õpitud laule ka eelmise aasta lauluvarast. Eelmiste klasside eeskujul jätkatakse tööd laululise hingamisoskuse ja kvaliteetse häälekõla väljakujundamisel nii laulude kui ka eriharjutuste kaudu. Antakse põhiteadmisi selge diktsiooni saavutamiseks (huulte aktiivsus hääle kujundamisel, konsonantide intensiivne hääldamine). Taotletakse ilmekat ja elamuslikku laulmist.

VI klassi lõpetaja peab oskama laulmise juures kõike eelpool õpitut. Laulab ilmekalt ja vabalt. Saateta laulu laulmine ei valmista talle probleeme. Laulab ilmekalt ja emotsionaalselt.

34. VII klass

Lauldakse ühe-, kahe- ja kolmehäälsid laule. Võimaluse korral õpitakse ka lihtsaid neljahäälsid või paigutise neljahäälsusega laule. Laulmisel arvestatakse hääleulatust järgmiselt: sopran c1 – fis2, alt g – d.

Lauldakse saatega ja a`cappella. Aasta jooksul õpitakse selgeks umbes 10 laulu. Pidevalt korratakse õpitud laule, ka neid, mis kuulusid eelmise aasta lauluvarasse. Kordamisel nõutakse ettekande ilmekust ja elamuslikkust. Vajadusel viimistletakse veelgi laule.

Töö hääle arendamisel kulgeb oskusliku laulmise, hingamise, selge diktsiooni, hääle kerguse ja paindlikkuse, registrite kõlaühtsuse ning pingeta ja pehme tooniandmise suunas. Neid eesmärke taotletakse nii laulude kui ka eriharjutuste abil. Harjutustena kasutatakse heliredelite, arpedžode ja lihtsate viisikeste laulmist mitmesugustel silpidel (ma-me-mi-momu-mü jne) ja häälikutel (täishäälikud, helilised konsonandid), erinevates rütmides, artikulatsioonil (legato, staccato jne) ja dünaamilises kujunduses.

VII klassi lõpul sooritab õpilane lõpueksami

- laulab 1-2 soololaulu;
- laulab koos teistega 2-3 laulu, ühe laulu võimaluse eeslauljana.

Lõpueksamil laulab õpilane kooris 2-3 laulu, vähemalt ühe laulu neist a`capella. Võib laulda ka väiksemates ansamblites (duett, tertsett) või eeslauljana. Vähemalt üks laul soololauluna saatega või saateta.

Laulmise lõpetaja teab laulmisest õpitut: hingamisest, intonatsioonist, kõlapuhtusest ja kasutab kõike seda laulmise juures.

Õppetöö plaani koostamisel lähtub õpetaja ainekava nõuetest, kuid võib sellesse teha aastate lõikes ka suuremaid või väiksemaid korrekture vastavalt õpilase arengule.

SOOLOLAULU AINEKAVA

35. Üldine eesmärk

Soololaulu tunnis tegeletakse õpilase lauluhääle arendamisega. Arendamisega paralleelselt taotletakse loomuliku ja lapsepärase häälekõla säilitamist, forsseerimise vältimist. Soololaulu tundides kujundab õpetaja erinevate laulude laulmiseks õpilase häält hääleharjutustega mitmesugustel tekstidel, õpetab õiget hingamistehnikat ja kõiki kasulikke tehnikaid, mis aitavad kaasa kauni hääle kujundamisele. Harjutustena kasutatakse heliredelite, arpedžode ja lihtsate viisikeste laulmist mitmesugustel silpidel (ma-me-mi-mo-mu-mü jne) ja häälikutel (täishäälikud, helilised konsonandid), erinevates rütmides, artikulatsioonis (legato, staccato jne) ja dünaamilises kujunduses.

Soololaulu tund toimub kord nädalas hindelise tunnina III kuni VII klassis. Õpilase soovil ja kooli võimalusel võib soololaulu õpetada arvestusliku tunnina individuaalse õppekava alusel ka juba 2. klassis.

Aasta jooksul lauldakse erinevaid laule arvestades õpilase individuaalsust - hääle diapasooni, viisipidamise võimekust ja eakohasust. Hindeline esinemine sooritatakse õppeaasta lõpus, arvestuslik esinemine sügisel või talvel.

- IV klassi lõpul sooritab õpilane laulmise üleminekuksami, mille raames laulab ühe või mitu soololaulu.
- VII klassi lõpul sooritab õpilane peaaegu laulmise lõpueksami, mille raames laulab ühe või mitu soololaulu.

Õppesisu:

- õpitava materjali omandamine läbi laulmise,
- teadmised häälehoiu põhimõtetest ja esmastest ravivõtetest;
- töö artikulatsiooniparaadiga, diktsiooni arendamine;
- hääle ja hingamisharjutuste omandamine;
- fraseerimis- ja väljendusoskuste omandamine läbi jäljendamise;
- kuulmise järgi lauluoskuse arendamine;
- improvisatsioonioskuste arendamine läbi praktiliste tehniliste harjutuste; □ praktiline solisti- ja ansambli töö oskuste arendamine.

Õpitulemused VII klassi lõpetamisel:

- kasutab laululist hingamist vastavalt laulu fraseerimise vajadusele;
- oskab kasutada häält turvaliselt ja kahjustamata;
- artikuleerib laulusõnu selgelt ja kuuldavalt;
- julgeb improviseerida oma häälega;
- osaleb ansambliilises töös;
- oskab laulmisel kasutada mikrofoni;
- valdab laulude esituseks vajalikku dünaamikaskaalat;
- tunneb häälehoiu põhimõtteid ja esmaseid ravivõtteid.

KLARNET SÜVAÕPPE AINEKAVA

Üldine eesmärk:

Õppe eesmärgiks on omandada musitseerimiseks vajalikud tehnilised baasvõtted ja muusikalised oskused. Samuti arendada õpilase isiklikku musitseerimiskogemust ja loovust. Lisaks pillimänguhuvi äratamine arendades õpilase kujundlikku mõtlemist ja fantaasiat, rütmi- ja muusikatunnetust. Muusikaliste eelistuste ja omaloomingu toetamine ning järkjärguline arendamine - kuulmise järgi kui ka noodist mängimine. Kuna klarnet on tehniliselt suhteliselt keerukas instrument, siis sõltub tema õppimise alustamine õpilase kehalistest eeldustest - kasvust, üldfüüsilisest seisundist. Üldjuhul ei alustata klarnetimängu õppimist enne kaheksandat eluaastat.

Õppesisu

NOOREM ASTE (I-IV õppeaasta)

Esimeste aastate jooksul saavutatakse õige keha asend ja õige hingamistehnika. Fikseeritakse õige suudimi asend, arvestades iga lapse eripära. Tooni kvaliteet, intonatsioon, artikulatsioon – kõik sõltuvad suures osas sellest, kuidas õhku kasutatakse. Igapäevase pikkade nootide puhumisega saavutatakse puhas intonatsioon. Esimeste aastatega püütakse saavutada võimalikult pingevaba kehahoid, see on eeldus pingevaba kauni tooni tekkeks.

Mängitakse palu, alustades lihtsatest laste lauludest, tutvume vanamuusikaga ja uuema aja muusikaga. Sinna kõrvale mängitakse heliredeleid, harjutusi ja etüüde, mis toetavad antud palade omandamist. 1. klassis on 2 hindelist esinemist. Alates teisest klassist on kolm hindelist esinemist. Sügisel ja talvel 1 pala, kevadel 2 pala. Noorema astme lõpus on eksam, siis kevadist hindelist kontserti ei toimu. Alates 3. klassist koosmusitseerimine.

Noorema astme lõpuks saavutatakse 2 oktaavi ulatuses ühtlase kandev toon, võimalikult lühike keele liikumine ja keele liikumisest häirimata vaba kurk. Hingamine viiakse sõltuvusse muusikaliste fraasidega. Õpilane on saanud algteadmised aktsentidest, sünkoopidest ja erinevast taktimõõdust. On saanud teadmised erinevatest štrihhidest (staccato, legato, detache).

Noorema astme lõpus sooritab õpilane üleminekueksami, kus esitab etüüdi ja kaks erineva karakteriga pala.

VANEM ASTE (V-VII õppeaasta)

Jätkub pidev töö tehnilise täiuslikkuse suunas. Tutvutakse erinevate muusikastiilidega. Kui suudium on piisavalt väljakujunenud ja toon kandev, võib kõla mitmekesisitumiseks hakata kasutama vibraatot. Tutvutakse frullaato ja glissandoga. Repertuaar laieneb erinevatesse žanritesse. Vanemates klassides toimub kõige seniõpitu viimistlemine ja süvendamine, kogu repertuaari tehniliselt vaba ja ilmekas mängimine. Õpilane esineb õpilaskontsertidel. Kolm korda aastas on hindeline esinemine. Sügisel ja talvel 1 pala, kevadel 2 pala.

Vanema astme lõpus sooritab õpilane lõpuexami, kus esitab etüüdi ja kolm erineva karakteriga pala, millest üks võiks olla suurvormi osa.

SAKSOFONI ÜLDÖPPE AINEKAVA

Üldine eesmärk

Õppe eesmärgiks on omandada musitseerimiseks vajalikud tehnilised baasvõtted ja muusikalised oskused. Samuti arendada õpilase isiklikku musitseerimiskogemust ja loovust. Lisaks pillimänguhuvi äratamine arendades õpilase kujundlikku mõtlemist ja fantaasiat, rütmi- ja muusikatunnetust. Muusikaliste eelistuste ja omaloomingu toetamine ning järkjärguline arendamine - kuulmise järgi kui ka noodist mängimine. Kuna saksofon on kaalult suhteliselt raske instrument, siis sõltub tema õppimise alustamine õpilase kehalistest eeldustest - kasvust, üldfüüsilisest seisundist. Üldjuhul ei alustata saksofonimängu õppimist enne üheksandat eluaastat.

Õppesisu:

NOOREM ASTE (I-IV õppeaasta)

Esimeste aastate jooksul saavutatakse õige keha asend ja õige hingamistehnika. Fikseeritakse õige suudimi asend, arvestades iga lapse eripära. Tooni kvaliteet, intonatsioon, artikulatsioon – kõik sõltuvad suures osas sellest, kuidas õhku kasutatakse. Igapäevase pikkade nootide puhumisega saavutatakse puhas intonatsioon. Esimeste aastatega püüame saavutada võimalikult pingevaba kehahoiu, see on eeldus pingevaba kauni tooni tekkeks.

Mängitakse palu, alustades lihtsatest laste lauludest, tutvutakse vanamuusikaga ja uuema aja muusikaga. Sinna kõrvale mängitakse heliredeleid, harjutusi ja etüüde, mis toetavad antud palade omandamist. 1. klassis on 2 hindelist esinemist. Alates teisest klassist on kolm hindelist esinemist. Sügisel ja talvel 1 pala, kevadel 2 pala. Noorema astme lõpus on eksam, siis kevadist hindelist kontserti ei toimu. Alates 3. klassist koosmusitseerimine.

Noorema astme lõpuks saavutatakse 2 oktaavi ulatuses ühtlase kandva tooni. Võimalikult lühike keele liikumine ja keele liikumisest häirimata vaba kurk. Hingamine viiakse sõltuvusse muusikaliste fraasidega. Õpilane on saanud algteadmised aktsentidest, sünkoopidest ja erinevast taktimõõdust. On saanud teadmised erinevatest štrihhidest (staccato, legato, detache).

Noorema astme lõpus sooritab õpilane üleminekueksami, kus esitab etüüdi ja kaks erineva karakteriga pala.

VANEM ASTE (V-VII õppeaasta)

Jätkub pidev töö tehnilise täiuslikkuse suunas. Tutvutakse erinevate muusikastiilidega. Kui suudium on piisavalt väljakujunenud ja toon kandev, võib kõla mitmekesisumiseks hakata kasutama vibraatot. Tutvutakse frullaato ja glissandoga. Repertuaar laieneb erinevatesse žanritesse. Vanemates klassides toimub kõige seni õpitu viimistlemine ja süvendamine, kogu repertuaari tehniliselt vaba ja ilmekas mängimine. Õpilane esineb õpilaskontsertidel. Kolm korda aastas on hindeline esinemine. Sügisel ja talvel 1 pala, kevadel 2 pala.

Vanema astme lõpus sooritab õpilane lõpueksami, kus esitab etüüdi ja kolm erineva karakteriga pala, millest üks võiks olla suurvormi osa.

FLÖÖDI ÜLDÕPPE AINEKAVA

Üldine eesmärk:

Õppe eesmärgiks on omandada musitseerimiseks vajalikud tehnilised baasvõtted ja muusikalised oskused. Samuti arendada õpilase isiklikku musitseerimiskogemust ja loovust. Lisaks pillimänguhuvi äratamine arendades õpilase kujundlikku mõtlemist ja fantaasiat, rütmi- ja muusikatunnetust. Muusikaliste eelistuste ja omaloomingu toetamine ning järkjärguline arendamine - kuulmise järgi kui ka noodist mängimine. Flöödimängu õppimise alustamine sõltub õpilase kehalistest eeldustest - kasvust, üldfüüsilisest seisundist. Üldjuhul ei alustata saksofonimängu õppimist enne kaheksandat eluaastat.

Õppesisu:

NOOREM ASTE (I-IV õppeaasta)

Esimeste aastate jooksul saavutatakse õige keha asend ja õige hingamistehnika. Fikseritakse õige suudimi asend, arvestades iga lapse eripära. Tooni kvaliteet, intonatsioon, artikulatsioon – kõik sõltuvad suures osas sellest, kuidas õhku kasutatakse. Igapäevase pikkade nootide puhumisega saavutatakse võimalikult puhas intonatsioon. Esimeste aastatega püütakse saavutada pingevaba kehahoiu, see on eeldus pingevaba kauni tooni tekkeks.

Mängitakse palu, alustades väga lihtsatest laste lauludest, tutvutakse vanamuusikaga. Sinna kõrvale mängitakse heliredeleid, harjutusi ja etüüde, mis toetavad antud palade omandamist. 1. klassis on 2 hindelist esinemist. Alates teisest klassist on kolm hindelist esinemist. Sügisel ja talvel 1 pala, kevadel 2 pala. Noorema astme lõpus on eksam, siis kevadist hindelist kontserti ei toimu. Alates 3. klassist koosmusitseerimine.

Noorema astme lõpuks saavutatakse 1,5 oktaavi ulatuses ühtlase kandev toon, võimalikult lühike keele liikumine ja keele liikumisest häirimata vaba kurk. Hingamine viiakse sõltuvusse muusikaliste fraasidega. Õpilane on saanud algteadmised aktsentidest, süntkoopidest ja erinevast taktimõõdust. On saanud teadmised erinevatest štrihhidest (staccato, legato, detache).

Noorema astme lõpus sooritab õpilane üleminekueksami, kus esitab etüüdi ühe pala.

VANEM ASTE (V-VII õppeaasta)

Jätkub pidev töö tehnilise täiuslikkuse suunas. Tutvutakse erinevate muusikastiilidega. Kui suudium on piisavalt väljakujunenud ja toon kandev, võib kõla mitmekesisistumiseks hakata kasutama vibraatot. Tutvutakse frullaato ja glissandoga. Repertuaar laieneb erinevatesse žanritesse. Vanemates klassides toimub kõige seni õpitu viimistlemine ja süvendamine, kogu repertuaari tehniliselt vaba ja ilmekas mängimine. Õpilane esineb õpilaskontsertidel. Kolm korda aastas on hindeline esinemine, kus esitatakse üks pala.

Vanema astme lõpus sooritab õpilane lõpueksami, kus esitab etüüdi ja kaks erineva karakteriga pala. Võib mängida noodist.

TROMPETI SÜVAÖPPE AINEKAVA

36. Üldine eesmärk

Õppe eesmärgiks on omandada musitseerimiseks vajalikud tehnilised baasvõtted ja muusikalised oskused. Samuti arendada õpilase isiklikku musitseerimiskogemust ja loovust. Lisaks pillimänguhuvi äratamine arendades õpilase kujundlikku mõtlemist ja fantaasiat, rütmi- ja muusikatunnetust. Muusikaliste eelistuste ja omaloomingu toetamine ning järkjärguline arendamine - kuulmise järgi kui ka noodist mängimine. Soovituslikult võib alustada 9-aastaselt, põhikriteeriumiks jääb siiski õpilase üldfüüsiline valmidus.

37. Õppesisu NOOREM ASTE (I-IV õppeaasta)

Esimeste aastate jooksul saavutatakse õige keha asend ja õige hingamistehnika. Fikseeritakse õige suudimi asend, arvestades iga lapse eripära. Tooni kvaliteet, intonatsioon, artikulatsioon – kõik sõltuvad suures osas sellest, kuidas õhku kasutatakse. Igapäevase pikkade nootide puhumisega saavutatakse puhas intonatsioon. Esimeste aastatega püütakse saavutada võimalikult pingevaba kehahoid, see on eeldus pingevaba kauni tooni tekkeks.

Mängitakse palu, alustades lihtsatest laste lauludest, tutvutakse vanamuusikaga ja uuema aja muusikaga. Sinna kõrvale mängitakse heliredeleid, harjutusi ja etüüde, mis toetavad antud palade omandamist.

Alates 3. klassist koosmusitseerimine.

1. klassis on 2 hindelist esinemist. Alates 2. klassist on kolm hindelist esinemist. Sügisel ja talvel vähemalt 1 pala, kevadel 2 pala. Noorema astme lõpus sooritab õpilane üleminekueksami, kus esitab etüüdi ja 2 erineva karakteriga pala.

Noorema astme lõpuks saavutatakse 2 oktavi ulatuses ühtlase kandev toon, võimalikult lühike keele liikumine ja keele liikumisest häirimata vaba kurk. Hingamine viiakse sõltuvusse muusikaliste fraasidega. Õpilane on saanud algteadmised aktsentidest, süntkoopidest ja erinevast taktimõõdust. On saanud teadmised erinevatest strihhidest (staccato, legato, detache)

38. VANEM ASTE (V-VII õppeaasta)

Jätkub pidev töö tehnilise täiuslikkuse suunas. Tutvutakse erinevate muusikastiilidega. Kui suudium on piisavalt väljakujunenud ja toon kandev, võib kõla mitmekesisistumiseks hakata kasutama vibraatot. Tutvutakse topelt keelelöögiga, frullaato ja glissandoga. Repertuaar laieneb erinevatesse žanritesse.

Vanemas astmes mängitakse kogu pilli ulatuses, toimub kõige seni õpitu viimistlemine ja süvendamine, kogu repertuaari tehniliselt vaba ja ilmekas mängimine.

Õpilane esineb õpilaskontsertidel. Kolm korda aastas on hindeline esinemine. Sügisel ja talvel vähemalt 1 pala, kevadel 2 pala.

Vanema astme lõpus sooritab õpilane lõpueksami, kus esitab etüüdi ja kolm erineva karakteriga pala, millest üks on soovitatavalt suurvormi osa.

METSASARVE SÜVAÖPPE AINEKAVA

39. Üldine eesmärk

Metsasarvemängijaks saamise põhieeldusteks on musikaalsus, terane taip ja hea füüsiline ettevalmistus. Väga tähtis on hea muusikaline kuulmine. Eesmärgiks mängu õppimisel ei pea olema mitte niivõrd lihaste jõu kui nende maksimaalse vabaduse saavutamine. Mida tasakaalustatum ja vabam on lihaste töö, seda enam aitavad nad kaasa kvaliteetse tooni ja hea tehnika omandamisel.

Eeldused õigete mänguvõtete omandamiseks loob õppeprotsessi algusest alates teadlik ja järjekindel tegelemine igapäevaste harjutustega (hingamis- ja puhumisharjutused, legatoharjutused, huulte tööd ja keeletehnikat arendavad harjutused).

Iga õpilane areneb omas tempos.

Metsasarve asutakse õppima 8-10-aastaselt, kui esimesed jäävhambad on kindlalt väljaarenenud ja õpilane on füüsiliselt nii suur ja tugev, et pilli jõuab mänguasendis hoida. Kui metsasarve asutakse õppima hiljem (11-12-aastaselt), võib ainekava koondada 5 aastale. Hiljem õppima asunu on füüsiliselt arenenum ja omab sageli ka muusikalisi algteadmisi, mistõttu tema erialane areng võib olla kiirem. See aga ei tähenda, et midagi olulist võib pillimängu õppimisel vahele või ära jätta. Õiged mänguvõtted tuleb omandada kindlalt ja põhjalikult, areng peab olema loomulik, mitte forsseeritud.

Õpilane esineb alates I klassi teisest semestrist kooli kontsertidel iga semestri lõpus, mängides soovitatavalt peast 1-2 erineva iseloomuga pala. Tehnilisel arvestusel, mis toimub 2 korda aastas alates III klassist mängib õpilane sel poolaastal õpitud heliredelitest ühe duur- ja ühe moll-heliredeli. Esinemised on hindelised.

Heliredelite õpetamisel järgida kõiki õige koolituse põhimõtteid, mitte lasta neid õpilastel mängida kiiremini ega kõrgemalt kui antud arenguetapil see on võimalik. Ka 1 oktavi ulatuses aeglaselt mängitud heliredel peab vastama kõigile õigete mänguvõtetega mängitava tunnustele: kaunis toon, pingevabadus ja selge artikulatsioon.

Ansamblimänguga hakatakse tegelema juba alates I klassist mängides alguses koos õpetajaga, hiljem sobivas koosluses kaasõpilastega. Järgides lääne puhkpillikoolituse põhimõtteid, on väga tähtis õppeprotsessis ansamblimängu osa suurendamine. Alates III klassist on hindeline koosmusitseerimine ehk ansamblitund.

Noodilugemine on hindelise aინena võimalusel alates III klassist, kuid seda tuleb pidevalt harjutada juba eelnevalt, I õppeaastast alates, põhipilli tundides.

40. NOOREM ASTE I klass

Õppeaasta eesmärgid:

Põhinõue: õige mänguvõtte on metsasarvemängu alus. Kogu tähelepanu tuleb keskendada õigete mänguvõtete omandamisele, õpetades õpilast õigesti sisse hingama ja puhuma, pilli hoidma ja tooni tekitama.

Heliredelid C-, G-, F-duur; a-moll.

Kohustuslik esinemine:

- I semestril, esitatakse 1-2 pala, õppeaasta lõpetamisel, II semestril, esitatakse 2 pala.

Tasemenäited õppeaasta lõpetamisel:

1. J. S. Bach. Aaria c-moll (F. Shollari kool)
2. Rahvalaulude töötlusted

41. II klass

Õppeaasta eesmärgid:

Kogu tähelepanu tuleb jätkuvalt keskendada õigete mänguvõtete kindlale omandamisele. Jälgida pilli õiget hoidu, õiget hingamist ja puhumist, tegeletakse legato harjutustega, lahtimängimise ja keele (mitte staccato) harjutustega. Heliredelid (mažoorid ja minoorid) kahe märgini.

Kohustuslikud esinemised:

- I semestril esitatakse 1-2 erineva iseloomuga pala,
- II semestril esitatakse 1- 2 pala,

Tasemenäited õppeaasta lõpetamisel:

- A. P. Tšaikovski. Magus unelm
- B. F. Mendelssohn - Bartholdy. Kevadelaul jt sama raskusega lood F. Schollari koolist

42. III klass

Õppeaasta eesmärgid:

Jälgitakse, et ulatuse suurenedes ei ilmneks segavaid pingeid ja kramplikkust, et mängides säiliks mugavuse ja füüsilise vabaduse tunne. Igapäevaste harjutustega arendage puhumise ja legato tehnikat, keeletehnikat, algteadmisi staccatost. Tegelege punkteeritud rütmide ja kuueteistkümnendikkudega.

Etüüdid ja harjutused 2-2,5 oktavi piires, kuid tuleb arvestada eelpooltoodud põhimõtteid. Palad 2 oktavi piires.

Heliredelid 2 võtmemärgiga. Vabalt mängitav ulatus f2.

Transponeerimine Es

Kohustuslikud esinemised:

- I semestril esitatakse 1 - 2 erineva iseloomuga pala,
- II semestril esitatakse 1 - 2 pala,

Tasemenäited õppeaasta lõpetamisel:

1. M. Glinka. Põhjatäht
2. R. Schumann. Jahilauluke jt. F. Schollari koolist
3. Corrette. Kontsert D-duur
4. C. Saint-Saens. Romanss

43. IV klass

Õppeaasta eesmärgid:

Õige mänguvõtte peaks põhiliselt olema omandatud. Jälgitakse, et õpilane ei mängiks repertuaari, kus esineb kõrgemaid noote või tehnilisi liike, mida ta pole veel harjutuste tasandil omandanud. Ainult sel viisil saab säilitada õige mänguvõtte. Tähtis on, et omandatud ulatus oleks täiuslikult kasutatud.

Kasutatakse erinevaid strikke: detache, legato, staccato, tenuto.

Tegeldakse triooli, sünkoobi, 6/8 ja 9/8 taktimõõduga.

Heliredelid 3 võtmemärgiga. Vabalt mängitav ulatus kuni g2.

Kohustuslik esinemine:

- I semestril kahe erineva karakteriga palaga,
- noorema astme lõpueksamil II semestril esitatakse 3-4 pala: 1 etüüd noodist (võib esitada eksamikomisjonile ka varem) ja 2-3 eri iseloomuga pala peast.

Eksami tasemenäited:

1. Etüüdid Maxime - Alphonse I vihik
2. F. Couperin. Pastoraal
3. J. S. Bach. Prelüüd
4. A. Lebedev. Muinasjutt jt. lihtsamad palad F. Schollari koolist
5. L. Cherubini. Sonaat nr 1

VANEM ASTE

44. V klass

Õppeaasta eesmärgid:

Erinevad kolmkõlaharjutused saavad lahutamatuks kaaslaseks. Õpilase arengu tagab järjekindel tegelemine igapäevaste harjutustega, et täiustada tehnilisi oskusi. Tuleb tagada, et õpilase mängus säiliks vabaduse ja mugavuse tunne. Palad muutuvad tehnilisemaks ja ulatuselt suuremaks, ettevalmistus huultetrilleriks.

4 võtmemärgiga heliredelid, D7, >VII7, kromaatile heliredel. Vabalt mängitav ulatus kuni G2.

Kohustuslikud esinemised:

- I semestril esitatakse 2 erineva iseloomuga pala,
- II semestril esitatakse 1 - 2 pala,

Tasemenäited õppeaasta lõpetamisel:

1. Saint - Saens. Kontsertpala
2. Glier. Valss

45. VI klass

Õppeaasta eesmärgid:

Jätkub töö igapäevaste harjutustega, et täiustada tooni ja mängutehnikat.

Ulatus suureneb kuni 3,5 oktavini.

5 võtmemärgiga heliredelid, D7, >VII7, kromaatile heliredel. Kõik mažoorid tertsid.

Kohustuslikud esinemised:

- I semestril esitatakse 1 - 2 erineva iseloomuga pala,
- II semestril õppeaasta lõpetamisel esitatakse 2 erineva karakteriga pala, üks võib olla suurvormi osa.

Tasemenäited õppeaasta lõpetamisel:

1. W. A. Mozart. Kontsert nr. 1
2. M. Marcello. Sonaat

46. VII klass

Õppeaasta eesmärgid:

Oskab huuletrillerit. I poolaasta lõpus toimub viimane hindeline heliredelite arvestus.

Heliredelite arvestus VII klassis ei ole kohustuslik, vaid soovituslik.

Heliredelid 6 - 7 võtmemärgini, D 7, > VII7 erinevate tempode ja strihhidega.

Kohustuslikud esinemised:

- I semestril esitatakse 2 erineva iseloomuga pala,
- lõpueksamil III semestril esitatakse 4 pala: üks suurvorm (vähemalt 2 osa) soovitatavalt peast; 2 erineva iseloomuga pala peast, etüüd noodist (mis on võimalik eksamikomisjonile esitada juba varem). Üks pala võib olla asendatud ansamblipalaga, mille võib esitada noodist.

Lõpueksami tasemenäited:

1. Klingi 40 etüüdi
2. Matise kontserdid
3. G. Dukas. Külaidüll
4. Palad (Froydise kogumik jne)

Õppetöö plaani koostamisel lähtub õpetaja ainekava nõuetest, kuid võib sellesse teha aastate lõikes ka suuremaid või väiksemaid korrekture vastavalt õpilase arengule.

PLOKKFLÖÖDI ÜLDÕPPE AINEKAVA

Üldine eesmärk

Õppe eesmärgiks on omandada musitseerimiseks vajalikud tehnilised baasvõtted ja muusikalised oskused. Samuti arendada õpilase isiklikku musitseerimiskogemust ja loovust. Lisaks pillimänguhuvi äratamine arendades õpilase kujundlikku mõtlemist ja fantaasiat, rütmi- ja muusikatunnetust. Muusikaliste eelistuste ja omaloomingu toetamine ning järkjärguline arendamine - kuulmise järgi kui ka noodist mängimine. Plokkflöödil on Kunda Muusikakoolis kahesugune koht. Esiteks sobib ta ettevalmistavaks pilliks kõikidele teistele puhkpillidele. Juhul kui õpilane tahab õppida mõnda teist puhkpilli, mida tema füüsis veel ei võimalda, võiks soovitada plokkflöödiõpinguid, sest tegemist on instrumendiga, mille mäng ei nõua nii suurt füüsilist jõudu kui teised puhkpillid. Seega saame alustada puhkpillimänguga juba varasemas eas. Kui plokkflöödi algõpetus on antud professionaalsel tasemel lähtudes pilli spetsiifikast ja eelmises punktis mainitud eesmärgist ning kui õpilasel on säilinud soov mõne teise puhkpilli õppimiseks, annavad plokkflöödi õpingud eeliseid üleminekul teisele pillile. Juba on arenenud rütmitunne, astmetaju, muusikaline mälu, fraseerimine, aga ka spetsiifilisemad aspektid nagu hingamis- ja sõrmetehnika alused jne. Alt-plokkflöödile võiks üle minna siis, kui see noore mängija kätele asjatuid pingeid ja vale hoidu ei põhjusta.

Õppesisu:

NOOREM ASTE (I-IV õppeaasta)

Esimeste aastate jooksul saavutatakse õige keha asend ja õige hingamistehnika. Fikseeritakse õige suudimi asend, arvestades iga lapse eripära. Tooni kvaliteet, intonatsioon, artikulatsioon – kõik sõltuvad suures osas sellest, kuidas õhku kasutatakse. Igapäevase pikkade nootide puhumisega saavutatakse puhas intonatsioon. Esimeste aastatega püütakse saavutada võimalikult pingevaba kehahoiu, see on eeldus pingevaba kauni tooni tekkeks.

Mängitakse palu, alustades lihtsatest laste lauludest, tutvume vanamuusikaga ja uuema aja muusikaga. Sinna kõrvale mängitakse heliredeleid, harjutusi ja etüüde, mis toetavad antud palade omandamist. 1. klassis on 2 hindelist esinemist. Alates teisest klassist on kolm hindelist esinemist. Sügisel ja talvel 1 pala, kevadel 2 pala. Noorema astme lõpus on eksam, siis kevadist hindelist kontserti ei toimu. Alates 3. klassist koosmusitseerimine.

Noorema astme lõpuks saavutatakse 2 oktaavi ulatuses ühtlase kandev toon, võimalikult lühike keele liikumine ja keele liikumisest häirimata vaba kurk. Hingamine viiakse sõltuvusse muusikaliste fraasidega. Õpilane on saanud algteadmised aktsentidest, süngoopidest ja erinevast taktimõõdust. On saanud teadmised erinevatest štrihhidest (staccato, legato, detache).

Noorema astme lõpus sooritab õpilane üleminekueksami, kus esitab etüüdi ja kaks erineva karakteriga pala.

VANEM ASTE (V-VII õppeaasta)

Jätkub pidev töö tehnilise täiuslikkuse suunas. Tutvutakse erinevate muusikastiilidega. Repertuaar laieneb erinevatesse žanritesse. Vanemates klassides toimub kõige seni õpitu viimistlemine ja süvendamine, kogu repertuaari tehniliselt vaba ja ilmekas mängimine. Õpilane esineb õpilaskontsertidel. Kolm korda aastas on hindeline esinemine. Sügisel ja talvel 1 pala, kevadel 2 pala.

Vanema astme lõpus sooritab õpilane lõpueksami, kus esitab etüüdi ja kolm erineva karakteriga pala, millest üks võiks olla suurvormi osa.

SOLFEDŽO ÜLDÖPPE AINEKAVA

Viru-Nigula valla muusikakoolis õpetatakse solfedžot süvaõppe ja üldõppe ainekavade alusel. Kahel esimesel õppeaastal õpivad kõik õppurid sama ainekava alusel (süvaõppe ainekava). Alates kolmandast õppeaastast toimub jagunemine.

Üldine eesmärk

Õpetuse eesmärgiks on arendada õpilastes sisemist kuulmist, intonatsiooni täpsust, lauluoskust, muusikalist kirjaoskust, analüüsivõimet.

Aine õpetamise käigus arendatakse järgmisi oskusi:

I Laulmine

- Laulmiseks vajalikud algteadmised: hingamine, fraseerimine, intonatsiooni puhtus, väljendusrikkus.
- Astmetaju arendamine.
- Heliredelite laulmine: tervikuna, erinevates taktimõõtudes, rütmiseeritult, kaanonina.
- Solfedžeerimine. Harjutuste laulmine sõnadega ja noodinimedega (tähtnimetused). Harjutuste transponeerimine. Tundmatu harjutuse laulmine. Taktiviipamise skeemid.
- Mitmehäälsuse arendamine.

II Rütm

Rütmis liikumine. Rütmsilpide omandamine. Rütmiharjutused ühele ja kahele käele.

Rütmi koputamine koos taktiviipamisega. Ostinato rütmid laulusaatega.

Rütmikaanon. Lihtsamad rütmipartituurid.

III Suuline analüüs

Rütmianalüüs. Meloodiaanaluüs. Vormianalüüs. Laadi ja/või helistiku analüüs.

Intervallide analüüs. Akordide analüüs. Dünaamika analüüs.

IV Diktaat

Meloodiline diktaat. Rütmidiktaat. Mäludiktaat.

V Itaaliakeelsed oskussõnad

Tempode nimetused. Tempomuutused. Dünaamika. Heliteose iseloomu väljendavad sõnad.

Läbivõetud teemade süvendamine ja kinnistamine jätkub igal järgmisel õppeaastal kuni lõpuklassini.

NOOREM ASTE

I klass

PÕHIEESMÄRK: Rütmiõpetus. Laaditaju arendamine. Duur ja moll.

ÕPPESISU:

1) Meetrum ja rütm

Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon. Kordusmärk.

Taktimõõdud $2/4$, $3/4$, $4/4 = C$. Taktiviipamise skeemid. Noodivältused ja pausid:

tervenoot tervepaus

poolnoot - poolpaus

veerandnoot - veerandpaus

kaheksandiknoot - kaheksandikpaus

kuueteistkümnendiknoot - kuueteistkümnendikpaus

Rütmid: "ta", "ti-ti"; "tiri-tiri"; "ti-tiri"; "tiri-ti"

Eeltakt

2) Noodikirja algteadmised

Noodijoonestik ja abijooned. Nootide asukohad noodijoonestikul. Noodivarte õigekiri.

Pauside kirjutamine. Viiuli ja bassivõti. Nootide tähtnimed.

3) Helistikud

Laadid: duur ja moll. Astmed ja astmetaju arendamine.

Helistikud. Duurid C, F, G, D ja loomulikud mollid a, d, e. Tervetoon ja pooltoon. Paralleelhelistikud.

Toonika. I astme (toonika) kolmõla. Juhtheli.

Märgid: diees, bemoll ja bekaar.

Eakohased 1- ja 2-häälsed laulud, harjutused, kaanonid. Improvisatsioon. Meloodia ja rütmi

arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine).

4) Diktaat

Suuline ja kirjalik mälu- ja rütmidiktaat. Pikkus 2-4 takti.

5) Tempo ja dünaamika mõiste

6) Muusikaline vorm

II klass

PÕHIEESMÄRK: Mollid kolm kuju - loomulik, harmooniline, meloodiline. Tutvumine intervallidega.

ÕPPESISU:

1) Rütm ja taktimõõt

Punkt noodi järel. Punkteeritud rütmid "tai-ri"; "ta-i-ti"

2) Helistikud

Kahe märgiga duurid ja mollid.

Mollid 3 kuju: loomulik, harmooniline, meloodiline.

Heliredeli ehitus. Tervetoon ja pooltoon. Püsivad ja püsimatud ehk ebapüsivad astmed. Püsimatute astmete lahendamine püsivatesse astmetesse. Lahendamise mõiste.

Tutvumine põhiasmetega (I, IV, V) kolmkõladega.

3) Intervallid

Tutvumine intervallidega.

Töö järgmiste intervallidega: p 1, p 8, p 5, p 4, s 3, v 3, s 2, v 2.

4) Diktaat

Lihtne suuline ja kirjalik diktaat duuris ja mollis kuni 4 takti.

Rütmidiktaat kuni 4 takti.

III klass

PÕHIEESMÄRK: lihtintervallid ja akordiõpetuse algus.

ÕPPESISU:

1) Teooria

Rütm ja taktimõõt: varemõpitu kordamine ja kinnistamine.

Helistikud: minoori kolm kuju; helistikud kolme märgini;

Intervallid: v 6, s 6, v 7, s 7; intervallide suurus toonides; ehitamine antud noodist üles ja alla.

Akordid: toonika kolmkõla pöörded.

2) Kuulamine

Õpitud intervallide eraldamine meloodiliselt ja harmooniliselt; duuri, loomuliku, harmoonilise ja meloodilise mulli heliredelid.

3) Diktaat

Suuline ja kirjalik meloodiline diktaat, neli takti; rütmidiktaat kuni neli takti.

4) Laulmine

Duuri ja mulli kolmkõla pööretega; duuri ja loomuliku, harmoonilise ning meloodilise mulli heliredel.

IV klass

PÕHIEESMÄRK: akordide ehitamine; toonika kolmkõla pööretega duuris ja mollis; põhikolmkõlad duuris ja mollis.

ÕPPESISU:

1) Teooria

Taktimõõt 3/8.

Helistikud: nelja märgiga mažoorid ja minoorid.

Intervallid, duuri ja mulli toonika kolmkõlade ehitamine ja pööramine.

Põhikolmkõlade ehitamine duuris ja mollis.

2) Kuulamine

Duuri ja mulli (kolm kuju) heliredelid; duuri ja mulli kolmkõlad.

3) Diktaat

Suuline ja kirjalik meloodiline diktaat (neli takti); rütmidiktaat (kuni neli takti).

4) Laulmine

Duuri ja molli kolmkõlad pööretega, duur heliredel ja molli kolm kuju (loomulik, harmooniline ja meloodiline)

Tasemetöö

Kirjalik osa:

1. Diktaat 4 takti (2/4 või 3/4 taktimõõdus) kuni kahe märgiga helistikes.
2. Rütmidiktaat 4 takti (2/4 või 3/4 taktimõõdus).
3. Intervallide ja akordide kuulamine. Valikus on lihtintervallid ning duur- ja mollkolmkõlad.
4. Intervallide määramine etteantud meloodia põhjal.
5. Heliredeli ehitamine (duur, loomulik või harmooniline moll), toonika kolmkõla ehitamine ja pööramine, põhikolmkõlade ehitamine.

Suuline osa:

1. Duuri või molli heliredeli, toonika kolmkõla pööretega ja/või põhikolmkõlade laulmine kuni kahe märgiga helistikes.
2. Varemõpitud harjutuse laulmine duuris.
3. Rütmiharjutuse koputamine (4 takti, 2/4 või 3/4 taktimõõdus).

VANEM ASTE

V klass

PÕHIEESMÄRK: dominantseptakord lahendusega.

ÕPPESISU:

1) Teooria

Rütm, taktimõõt: triool; 6/8 taktimõõt;

Helistikud: kuni viie märgiga duurid ja mollid;

Intervallid: lihtintervallide ehitamine antud noodist üles ja alla; v 7 lahendustega duuris (s 3) ja mollis (v 3); s 7 lahendusega p 8;

Akordid: D7 põhikujus duuris ja mollis; toonika kolmkõla pöörete ehitamine (duuris ja mollis); subdominandi ja dominandi kolmkõla pööramine duuris ja mollis;

2) Kuulamine

D7 lahendusega; v 7, s 7 lahendustega; kolmkõla ja pöörded duuris ja mollis.

3) Diktaat

2/4 või 3/4 taktimõõdus 4-8 takti duuris, 4 takti mollis.

4) Laulmine

Heliredelite ning jõukohaste harjutuste laulmine.

VI klass

PÕHIEESMÄRK: põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis.

ÕPPESISU:

1) Teooria

Rütm ja taktimõõt: taktimõõt 6/8; triool; sünkoop.

Helistikud: 6 märgiga helistikud.

Intervallid.

Akordid: kõikide põhikolmkõlade pöörete ehitamine (duuris ja mollis).

2) Kuulamine

D7 lahendusega duuris ja mollis; duuri ja molli põhikolmkõlad ja nende pöörded; intervallid.

3) Diktaat

2/4 ja 3/4 taktimõõdus 8 takti.

4) Laulmine

D7 lahendusega duuris ja mollis; intervallid, jõukohased harjutused.

VII klass

PÕHIEESMÄRK: akordid VII astmelt

ÕPPESISU:

1) Teooria

Rütm ja taktimõõt: sünkoop; vahelduv taktimõõt.

Helistikud: 7 märgiga duurid ja mollid.

Intervallid.

- 2) Diktaat
2/4, 3/4 taktimõõdus 8 takti; 4/4 taktimõõdus 4 takti.
- 3) Laulmine
Rakendatakse kõike teoreetiliselt õpitut.
- 4) Nooditeksti analüüs õpitud helistikes.

Lõpueksam

Kirjalik osa:

1. Diktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus kuni kahe märgiga helistikes (4-8 takti).
2. Rütmidiktaat meloodia põhjal (4 takti).
3. Intervallide määramine etteantud meloodia põhjal.
4. Helistiku määramine etteantud võtmemärkide põhjal, samas helistikus põhikolmkõlade ehitamine ja pööramine.
5. Intervallide ja akordide kuulamine. Valikus on lihtintervallid ning duur-ja mollkolmkõlad pööretega.

Suuline osa:

1. Duuri või molli heliredeli, põhikolmkõlade ning dominantseptakordi laulmine kuni nelja märgiga helistikes.
2. Rütmiharjutuse koputamine (4 takti, 2/4, 3/4 või 4/4 taktimõõdus).
3. Tundmatu harjutuse laulmine noodist või varem õpitud harjutuse laulmine.

MUUSIKALOO AINEKAVA

Õppesisu

Muusikalugu õpitakse Viru-Nigula valla muusikakoolis IV-VII klassini. Neljal õppeaastal antakse ülevaade muusika arengust muinasajast meie sajandini. Igast ajastust valitakse välja tuntumad heliloojad, kelle teosed on ajaproovile vastu pidanud. Õpitakse üldteadmisi muusika ülesehitusest, sümfooniaorkestris kasutatavatest pillidest, tähtsamatest vokaal- ja instrumentaalmuusika vormidest ning hääleliikidest. Õppematerjali jaotamine õppeaastate kaupa on paindlik ja võib veidi muutuda (sõltudes reaalsest õppetundide arvust ning õpilaste osavõtust tundides). Põhiline eesmärk on õpetada lapsi kuulama klassikalist muusikat ning julgustada külastama süvamuusika kontserte.

IV õppeaasta

Mis on muusika? Muusika väljendusvahendid.

Kes loovad muusikat? Näiteid heliloojatest.

Kes esitavad muusikat? Näiteid interpreetidest.

Instrumentaalmuusika. Sümfooniaorkester. Sümfooniaorkestri pillid.

Dirigent. Tuntumaid dirigente. Partituur.

Orel ja klaver.

Vokaalmuusika. Hääleliigid (mees- ja naishääled). Kooriliigid. Tuntumaid koorijuhte.

Teatrimuusika. Ooper. Operett. Ballett. Muusikal. Muusika sõnalavastusele.

V õppeaasta

Muinasaja muusika. Vana-Kreeka muusika.

Keskaeg. Gregooriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum. Motett. Rüütli laul.

Renessanss. Madrigal. Orlandus Lassus, Giovanni Pierluigi da Palestrina. Vanaaegsed pillid.

Barokk. Kontsertstiil. Ooperi sünd. Sonaat. Süit. Soolokontsert. Concerto grosso. G.Fr. Händel, J.S.Bach.

Klassitsism. W.A.Mozart, J.Haydn, L.van Beethoven. Sümfoonia- ja sonaadižanri ning instrumentaalkontserdi väljakujunemise aeg.

VI õppeaasta

Romantism. Omavahel läbipõimunud kunstiiliid - muusika, kirjandus ja maalikunst. Nende kunstiilikide tuntumad esindajad.

Heliloojad F.Schubertist J.Brahmsini. Ooperiheliloojad G.Verdi ja R.Wagner.

Vene muusika. Rahvalaulust M.Glinkani. N.Rimski-Korsakov, M.Mussorgski, P.I.Tšaikovski, S.Prokofjev.

VII õppeaasta

Eesti rahvamuusikast. Rahvapillid. Rahvatantsud. Laulupidude traditsioon. Kuulsamad dirigendid ja koorijuhid.

Eesti heliloojad läbi aegade. Esimesed asjaarmastajad-heliloojad. Esimesed kutselised heliloojad (Miina Härmast Arvo Pärđini). Kaasaegseid heliloojaid (H.Tulve, E.-S.Tüür, P.Uusberg jt.)

Läti, Leedu, Soome, Rootsi ja Norra rahvamuusikast. A.Kalnins. M.Ciurlionis. J.Sibelius. H.Alfven. E.Grieg.